

Teatrul sovietic și problemele lui contemporane

Îndrumările Plenarei C.C. al P.C.U.S. din iunie și sarcinile actuale ale teatrului sovietic — iată tema celei de-a patra plenare a V.T.O. (Asociația oamenilor de teatru din U.R.S.S.), care a avut loc recent la Moscova. Plenara a fost deschisă de M. Țariov, artist al poporului al U.R.S.S., directorul Teatrului Mic. Referatul a fost ținut de I. Zubkov, redactor-șef al revistei „Teatralnaia Jizn”. Referatul a atras atenția asupra faptului că noile condiții de construire a comunismului generează o nouă etapă în munca ideologică a P.C.U.S. Una din principalele direcții ale acestei activități este educarea poporului în spiritul patriotismului sovietic și al internaționalismului proletar. În acest domeniu, teatrul poate aduce o contribuție însemnată.

În referat au fost menționate spectacolele ale căror premiere au avut loc în ultimii doi ani și care au intrat în fondul de aur al repertoriului sovietic. Vorbitorul a criticat piesele care abordează teme minore și care, prin tematica lor neesențială, împiedică teatrele să-și îndeplinească menirea.

În referat și în discuții s-a acordat o atenție deosebită problemei repertoriului pentru copii și tineret, subliniindu-se importanța exemplului pozitiv, care trebuie să stea la baza pieselor adresate tinerilor.

Trebuie să învățăm de la K. Stanislavski arta de a fi exigenți — a spus I. Zubkov. Oamenii de teatru sovietici — a accentuat vorbitorul — trebuie să ocupe un loc în primele rânduri ale frontului ideologic.

Numeroși vorbitori au insistat asupra importanței teatrului în educația comunistă a spectatorilor. Printre luările de cuvânt sînt de remarcate cea a dramaturgului A. Sofronov, cele ale actorilor M. Kedrov, B. Smirnov, M. Jarov și alții.

O mare atenție s-a acordat, și în referat și în discuții, criticii teatrale și funcției ei stimulatoare.

La concluzii a luat cuvîntul A. Popov, ministrul Culturii al R.S.F.S.R. El a vorbit despre răspunderea artistică și partinică a oamenilor de teatru și despre obiectivele pe care ei trebuie să le atingă în lupta pentru un repertoriu de un înalt nivel artistic, pentru realism și măiestrie în arta spectacolului.

Plenara a adoptat un apel către toți oamenii de teatru, ca aceștia să aplice în munca lor de zi cu zi hotărârile Plenarei C.C. al P.C.U.S. și să răspundă cu cinste marilor sarcini ale construirii comunismului.

Prin teatrele norvegiene

Teatrul Norvegian ocupă un loc de frunte în viața culturală norvegiană, lăsînd în urmă prima scenă a țării — Teatrul Național, un teatru de un stil greoi, academic.

Teatrul Norwegian prezintă spectacole în limba vorbită în satele norvegiene. (În Norvegia există două limbi literare oficiale — una bazată pe graiul orășenesc, alta pe cel vorbit la sațe.) Dar cu toate „drepturile egale“, fixate pe hîrtie, condițiile de dezvoltare a limbii sătești au fost mult mai puțin prielnice. Teatrul Norwegian a fost creat acum cinci decenii, tocmai pentru a pune în scenă piese în limba populară. De la bun început, el a activat în opoziție față de arta oficială. În prezent, teatrul este condus de dramaturgul progresist T. Skagestad.

Stagiunea care s-a încheiat a fost rodnică. La Teatrul Norwegian a fost pus în scenă primul spectacol Brecht jucat în această țară. Este vorba de *Cercul de cretă caucazian*. Contactul cu ideile și metoda lui Brecht a constituit o adevărată revelație și pentru creatori. Acest spectacol nu a fost doar un eveniment artistic, ci și un eveniment politic în viața țării. Influența lui Brecht se resimte și în spectacolul *Peer Gynt*, montat de T. Skagestad pe aceeași scenă. De mare succes se bucură o nouă comedie de Axel Høland, autorul piesei *El a spus: Nu!*, cunoscută în toată Norvegia. Noua lui lucrare se numește *Înălțimea sa, soția mea*. Căsătoria unei prințese engleze cu un fotograf i-a oferit pretextul pentru o satiră ascuțită la adresa moravurilor aristocrației engleze.

Altă premieră interesantă a fost aceea cu piesa lui T. Skagestad — *Orașul de pe țârm*, în care se dezbate probleme legate de mișcarea împotriva înarmării atomice din Norvegia. Forma piesei este puțin obișnuită. Acțiunea este întreruptă de digresiuni lirice, un cor comentează acțiunea ș.a.m.d. Acest spectacol a trezit o adevărată furtună. Unele cercuri politice au pornit o violentă campanie împotriva spectacolului, dar publicul larg continuă să-l susțină.

În repertoriul teatrului mai figurează *Medeea*, în care rolul principal este interpretat de T. Mawrstad, una din cele mai bune actrițe norvegiene. Foarte interesantă este noua montare a piesei lui A. Strindberg — *Domnișoara Iulia*. De asemenea, spectatorii norvegieni au putut vedea un balet după un poem al lui Arne Gørborg — *Vrăjitoarele*, precum și o dramaturgie după romanul *Fratele* de Ulav Dühn.

Cîteva cuvinte despre alte teatre din capitala norvegiană. De mare succes se bucură două din spectacolele Teatrului Național: *Duminică neagră* de drama-

turgul american Reginald Rowse, care tratează problema rasială din statele sudice, și *Fizicienii* de Fr. Dürrenmatt. Se pare că Teatrul Național, în năzuința sa de a deveni mai actual, începe să se ia la întrecere cu Teatrul Norwegian.

Teatrul Nou și-a încheiat stagiunea cu premiera *Sechestrații din Altona* de J. P. Sartre; aceasta a suscitat interesante discuții în rîndurile intelectualității norvegiene.

Unele spectacolele remarcabile a realizat tînărul Teatru Televizat, condus de A. Brückmann; aici s-au evidențiat spectacolele *Puștile Terezei Carrar* de Brecht și *Strigoii* de Ibsen.

Experiența Teatrului Norwegian demonstrează încă o dată că numai acele spectacole care atacă problemele majore ale contemporaneității trezesc interesul marelui public.

„Libertatea creației” în Japonia

Recent, în Japonia s-a petrecut un eveniment puțin obișnuit. Un spectacol a cărui premieră nu a avut loc a primit premiul întîii al Asociației corespondenților de radio și televiziune din Japonia. Este vorba de spectacolul pentru televiziune *Fiul unic* (scenariul de Nobuioy Terada, regia de Miyodzy Eky).

Colectivul studioului de televiziune a muncit cu mult entuziasm pentru realizarea acestui spectacol. Dar, în ajunul premierei, comanditarul spectacolului a renunțat să-l mai finanțeze și transmisia a fost anulată.

Refuzul comanditarului de a mai sprijini acest spectacol se datorește — după cum s-a aflat ulterior — presiunii exercitate de partidul liberal-democrat și de alte organizații de dreapta.

Prin ce nu a plăcut spectacolul? Sau, mai bine zis, de ce i-a speriat *Fiul unic*?

Probabil că „de vină“ e subiectul piesei. O mamă care și-a pierdut fiul mai mare și soțul în războiul trecut sfătuește pe cel de-al doilea fiu — acum unicul — care a trecut cu succes examenul de admitere la Institutul Militar, să renunțe la cariera armelor. Sub influența mamei, a fetei iubite, a rudelor și cunoștințelor, tînărul renunță.

Evident că această idee — acest protest împotriva militarismului, demascharea celor care educă tineretul în spiritul unui patriotism războinic și revan-